

16.12.2024

DR. M. CANAN KARATAY'IN BEYANLARI HAKKINDA HASUDER GÖRÜŞÜ

Konu: TTB'nin Dr. M. Canan Karatay'ın Mamografi ve HPV Aşısı Hakkındaki Kamuoyunu Yanıltıcı Beyanlarına İlişkin Görüş talebi

Meme Kanserinin Erken Tanısında Mamografinin Önemi

Meme kanseri, dünyada ve ülkemizde kadınlarda en sık görülen ve kansere bağlı ölümlerde önemli bir yer tutan önemli bir halk sağlığı sorunudur. 2022 yılında dünya genelinde 2,3 milyon yeni meme kanseri vakası tespit edilmiş ve 665.000 kadın hayatını kaybetmiştir (Ren ve ark., 2022; Sağlık Bakanlığı, 2022). Ülkemizde de meme kanseri insidansı yüz binde 48,6 olup, vakaların %48,2'si erken evrede tespit edilmektedir (Sağlık Bakanlığı, 2022). Bu veriler, tarama programlarının erken teşhis ve tedaviye olan katkısının altını çizmektedir.

Bilimsel kanıtlar, mamografi taramalarının meme kanseri mortalitesini %20-30 oranında azalttığını ortaya koymaktadır (Canelo-Aybar ve ark., 2021). ABD Önleyici Hizmetler Görev Gücü (USPSTF) ve Avrupa Komisyonu Meme Kanseri Girişimi (ECIBC) gibi uluslararası rehberler, 40 yaşından itibaren iki yılda bir mamografi taramasını şiddetle önermektedir (USPSTF, 2024; ECIBC, 2021). Bu tarama programları, kadınların erken tanı alarak tedaviye daha erken başlamasını sağlamakta ve hayatta kalma oranlarını %90'ın üzerine çıkarmaktadır. Ayrıca, bu programlar maliyet etkin bir yaklaşım sunarak, tedavi masraflarını azaltmakta ve bireylerin yaşam kalitesini artırmaktadır (Ren ve ark., 2022).

Sağlık Bakanlığı'nın ücretsiz olarak sunduğu tarama hizmetleri, etnik köken, sosyoekonomik durum ve yaş fark etmeksizin herkesin eşit şekilde erişimine olanak sağlamaktadır. Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM) aracılığıyla sunulan bu hizmetler, bireylerin erken teşhis oranlarını artırmak ve toplumsal farkındalığı yükseltmek amacıyla kritik bir öneme sahiptir (Sağlık Bakanlığı, 2022).

Sonuç olarak, meme kanseri taramaları hayati bir öneme sahiptir ve bu programların devamı, yaygınlaştırılması ve bilimsel verilerle desteklenmesi gerekmektedir. Kadınların erken tanı ile hayat kurtarma şansının artırılması ve sağlık hizmetlerine eşit erişimlerinin sağlanması, toplum sağlığını iyileştirmek için kritik bir çabadır.

HPV Aşısı ve Rahim Ağzı Kanseri Önlenmesi

Rahim ağzı kanserlerinin %99'u Human Papilloma Virüsü'ne (HPV) bağlı olarak gelişmektedir. HPV enfeksiyonları, cinsel yolla bulaşan yaygın bir hastalıktır ve yalnızca sünnet gibi uygulamalarla önlenememektedir. DSÖ'nün de önerdiği gibi HPV aşısı, rahim ağzı kanseri ile mücadelede etkin bir yöntemdir.

HPV cilt veya mukoza yoluyla bulaşan, oldukça yaygın bir virüstür. Dünya çapında cinsel açıdan aktif bireylerin %85'i hayatlarının bir döneminde HPV ile enfekte olmaktadır. Sünnetin bazı HPV türlerinin bulaşma riskini azaltabileceğine dair çalışmalar bulunsa da bu uygulama HPV'nin tamamen ortadan kalkmasını sağlamamaktadır. HPV'den korunmanın en

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

etkili yöntemi, güvenli cinsel ilişki ve HPV aşısıdır. DSÖ, HPV aşısını hem kadınlara hem de erkeklere önererek, rahim ağzı kanseri ve diğer HPV ilişkili kanserlerin önlenmesine katkı sağlamaktadır.

Sonuç:

1. Mamografi Taramalarının Önemi

Meme kanseri taramaları, özellikle mamografi, erken teşhis için etkili ve güvenilir yöntemlerdir. Bilimsel veriler, düzenli mamografi taramalarının hayat kurtarıcı olduğunu açıkça göstermektedir. Bu yöntemler sayesinde kanserin erken evrede teşhis edilmesi, tedavi şansını artırmakta ve ölüm oranlarını azaltmaktadır.

2. HPV Aşısı ve Rahim Ağzı Kanseri Taramaları

HPV aşısı ve rahim ağzı kanseri taramaları, rahim ağzı kanserine karşı kritik öneme sahip halk sağlığı araçlarıdır:

- **HPV Aşısı:**
  - 9-15 yaş arası çocuklarda bağışıklık yanıtı en yüksek düzeyde sağlanır ve iki doz yeterlidir.
  - 15 yaş üstü bireylerde üç doz olarak uygulanması önerilir.
  - Aşının erken yaşta uygulanması, bağışıklık cevabını artırır ve rahim ağzı kanseri riskini önemli ölçüde azaltır.
- **Etkileri:** HPV aşısının ulusal bağışıklama programına dahil edildiği ülkelerde, rahim ağzı kanseri insidansında belirgin bir azalma görülmüştür.

3. Doğru Bilgilendirme ve Halk Sağlığı Önlemleri

Halk sağlığını koruma adına, kanıtla dayalı ve bilimsel doğrulukta bilgilerin kamuoyuna ulaştırılması hayati önemdedir.

4. Sünnet ve HPV Enfeksiyonu

Erkeklerde sünnet, HPV enfeksiyonu riskini azaltmada belirli bir fayda sağlasa da, bu uygulama enfeksiyonu tamamen ortadan kaldırmaz. HPV'ye karşı en etkili korunma yöntemi, güvenli cinsel davranışlar, düzenli taramalar ve HPV aşısıdır.

Dr. M. Canan Karatay'ın 15.11.2024 tarihinde Kanal D'de katıldığı programda ifade ettiği ve kamuoyunu yanıltıcı nitelikte olan "Meme Kanserinin sebebi mamografi çetesidir." ve "Sünnetli ülkelerde HPV olmaz." söylemleri halk sağlığını tehlikeye atabilecek niteliktedir. Meme kanseri ve rahim ağzı kanseri ile ilgili bilimsel temellere dayanan bilgiler paylaşılmıştır.

Saygılarımızla

HASUDER Yönetim Kurulu

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

KAYNAKLAR:

Canelo-Aybar, C., Ferreira, D. S., Ballesteros, M., Posso, M., Montero, N., Solà, I., ... & Alonso-Coello, P. (2021). Benefits and harms of breast cancer mammography screening for women at average risk of breast cancer: A systematic review for the European Commission Initiative on Breast Cancer. *Journal of Medical Screening*, 28(4), 389–404. <https://doi.org/10.1177/0969141321993866>

Ren, W., Chen, M., Qiao, Y., & Zhao, F. (2022). Global guidelines for breast cancer screening: A systematic review. *Breast*, 64, 85–99. <https://doi.org/10.1016/j.breast.2022.04.003>

Sağlık Bakanlığı. (2022). Kanser Taramaları. Sağlık Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼ę¼. Retrieved from <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-taramalari>

United States Preventive Services Task Force (USPSTF). (2024). Breast cancer screening guidelines. Retrieved from <https://www.cdc.gov/breast-cancer/screening/index.html>

T¼rkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği Erişkin Bağışıklama Rehberi 2024, Bilimsel Tıp Yayınevi, Ankara, 2024. <https://www.ekmud.org.tr/151-eriskin-bagisiklama-rehberi-2024>

Akın A, Topal E. D¼nyada Ve T¼rkiye’de Servikal Kanserlerin Eliminasyonu Hayal Mi, Gerçekleşebilir mi?, Başkent ¼niversitesi B¼KÇAM, 2021. <https://www.halksagligiokulu.org/Kitap/DownloadEBook/31e5011b-7a12-5c73-5986-3a02f233ac16>

Oliveira CM, Fregnani JHTG, Villa LL. HPV vaccine: Updates and highlights. *Acta Cytol*. 2019;63(2):159-68. <https://doi.org/10.1159/000497617>

Gupta G, Glueck R, Patel PR. HPV vaccines: Global perspectives. *Hum Vaccin Immunother* 2017;13(6):1-4. <https://doi.org/10.1080/21645515.2017.1289301>

Centers for Disease Control and Prevention. Erişim adresi: <https://www.cdc.gov/vaccines/vpd/hpv>

Centers for Disease Control and Prevention. Erişim adresi: <https://www.cdc.gov/hpv/parents/vaccine/six-reasons.html>

National Foundation for Infectious Diseases. Erişim adresi: <https://www.nfid.org/infectiousdiseases/facts-about-human-papillomavirus-hpv-for-adults/>

World Health Organization. Erişim adresi: <https://www.who.int/news-room/factsheets/detail/human-papilloma-virus-and-cancer>